

รูปแบบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย: เมืองกีฬาจังหวัดชลบุรี

Muay Thai Sports Tourism Business Model: Sports City, Chonburi Province

Received: 19 November 2021 Revised: 21 December 2021 Accepted: 24 December 2021

นาคิน คำศรี, มหาวิทยาลัยบูรพา
รังสฤษฎ์ จำเริญ, มหาวิทยาลัยบูรพา
ประวิทย์ ทองไชย, มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยต้นแบบที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย และเพื่อจัดทำแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มและรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย การศึกษานี้เป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 17 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงมวยไทยต้นแบบ ได้แก่ กิจกรรมเรียนรู้ศิลปะมวยไทย โดยสถาบันสอนมวยไทย
2. ได้รับรูปแบบแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม 4 แนวทางหลัก ได้แก่ การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value) การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าทางอารมณ์ (Emotional Value) การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าทางสังคม (Social Value) การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าทางประสบการณ์ (Epistemic Value) และองค์ประกอบรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสม ได้แก่ การสร้างมูลค่า การจัดการ มาตรฐานของสถานประกอบการ หลักสูตรการสอน การมีส่วนร่วมของชุมชน และการรับผิดชอบต่อสังคม

คำสำคัญ: รูปแบบธุรกิจ, การสร้างมูลค่าเพิ่ม, การท่องเที่ยวเชิงกีฬา, มวยไทย, เมืองกีฬา

Abstract The purposes of this research were to study Muay Thai (Thai boxing) sport tourism activities prototype that to create value-added for entrepreneurs in the Muay Thai sports tourism industry. Also, it aimed to create guidelines for generating value-added and a proper business model for entrepreneurs in the Muay Thai sports tourism industry. This qualitative research used in-depth interview to gather data from 17 key informants. Content analysis was applied for data analysis.

The research findings were as follows:

1. *Muay Thai sport tourism activity prototype was the art of Muay Thai learning activities by the Thai boxing training institute.*
2. *Value-added model which consists of four main methods, namely functional value, emotional value, social value, and epistemic value with appropriate business elements such as value added, management, establishment standard, learning program, community participation, and social responsibility.*

Keywords: business model, value-added methodology, sports tourism, Muay Thai, Thai boxing, sport city

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports tourism) เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศอย่างมาก โดยปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยที่มีความหลากหลายและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หลายกลุ่ม การท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวโดยทั่วไป เนื่องจากมีความครอบคลุมทั้งด้านการท่องเที่ยวและด้านกีฬา ซึ่งหากพิจารณาในแง่ของการท่องเที่ยวนั้น จะมีความเชื่อมโยงของธุรกิจภายในห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ ที่พัก (Accommodation) การขนส่ง (Transportation) การท่องเที่ยวและกิจกรรม (Tourism and activities) และอาหารและงานฝีมือ (Food and Craft) นอกจากนี้ การท่องเที่ยวเชิงกีฬายังมีห่วงโซ่อุปทานอีกบางประการ เช่น ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการวางแผนการท่องเที่ยวต่าง ๆ กีฬามวยไทยเป็นหนึ่งในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากปัจจุบันนี้มวยไทยกำลังเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากขึ้น เพราะการแข่งขันไทยไฟต์ได้ทำการแข่งขันในต่างประเทศ หลายประเทศวนเวียนกันทำให้ชาวต่างชาติรู้จักมวยไทยมากขึ้น และมาเข้าชมกันเป็นจำนวนมาก และแม้กีฬามวยไทยจะมีการจัดการแข่งขันชมมวยทุกวัน เพื่อทำการโชว์ให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มากับกลุ่มบริษัททัวร์ และยังมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวด้วยตัวเองเข้ามาชมการแข่งขันชมมวยไทยเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ชาวต่างชาตินิยมมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพื่อชมกีฬามวยไทย และบางคนก็เข้ามาเพื่อศึกษาศิลปะแม่ไม้มวยไทย จึงทำให้กีฬามวยไทยเริ่มเป็นที่ต้องการในตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เริ่มมีการจัดการแสดงโชว์กีฬามวยไทยมากขึ้น และยังมีโรงเรียนสอนมวยไทยเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่ยังคงขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้การมาท่องเที่ยวเพื่อมาเรียนศิลปะแม่ไม้มวยไทยนั้นยังไม่ค่อยดีพอ และยังไม่มีความพร้อมต่อการบริการนักท่องเที่ยวในหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น การจัดการสถานที่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว การติดต่อสื่อสารภาษาที่สาม การอำนวยความสะดวกในเรื่องของการเดินทาง สถานที่จอดรถ การจัดการแข่งขันชมมวยในชนบทมักจะมีขาดเงินทุนในการจัดการแข่งขัน เป็นต้น (กัมปนาท ชูสุวรรณ, 2559)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนารูปแบบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทย เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มและรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเครือข่ายระหว่าง อุปสงค์ อุปทาน กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทยให้เกิดแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับห่วงโซ่อุปทานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทยร่วมกันให้เกิดประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทยต้นแบบที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทย
- 2) จัดทำแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มและรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทยและมีหน้าที่การจัดการในระดับผู้จัดการหรือผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับภาพรวมธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทย ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการวิจัยและวิเคราะห์ Business Model Canvas ของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทยในกิจกรรมที่มีศักยภาพพัฒนารูปแบบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทย

ประชากร

เป็นบุคคลที่ดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยไทย ประเภทการจัดรายการแข่งขันมวย ณ สนามมวยมาตรฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นผู้มีหน้าที่ในระดับการจัดการ

กลุ่มตัวอย่าง

ในการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (Macmillan, 1971) ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนายสนามมวย จำนวน 5 คน และโปรโมเตอร์ จำนวน 3 คน กลุ่มการท่องเที่ยวประจำจังหวัด จำนวน 3 คน และกลุ่มหัวหน้าค่ายมวยหรือยิมมวย จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 17 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) เอกสารประกอบการยืนยันรูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเริ่มต้นด้วยการกำหนดรหัส (Codes) ที่จะนำมาใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล Stemler (2001) ซึ่งแบ่งการกำหนดรหัสข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) การกำหนดรหัสแบบทันที (Emergent Coding) คือการที่รหัสได้ถูกสกัดจากข้อมูลที่แฝงอยู่ในการวิเคราะห์เนื้อหา และ 2) การกำหนดรหัสแบบล่วงหน้า (Priori Coding) คือ การกำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า ก่อนที่จะดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำไปประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์เนื้อหานั้นในภายหลัง (Faherty, 2010)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ SWOT สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย: เมืองกีฬาจังหวัดชลบุรี พบว่า จากสถานการณ์ขณะที่ทำวิจัยได้เกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้เกิดแนวคิดวิถีชีวิตใหม่ New Normal เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างอย่างรวดเร็ว ทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจทำให้มีมุมมองและรูปแบบของการทำธุรกิจใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในปัจจุบัน ดังนี้

จุดแข็ง

มวยไทยเป็นศิลปะการป้องกันตัวได้รับความนิยมทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ผู้ประกอบการมีความเข้าใจกลุ่มลูกค้าและสร้างความประทับใจให้กับลูกค้าเป็นอย่างดี ชลบุรีมีค่ายมวยจำนวนมากและมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงในเรื่องของการท่องเที่ยวและกีฬาใกล้กับกรุงเทพฯ ชลบุรีมีสถานที่จัดการแข่งขันที่มีชื่อเสียงและได้มาตรฐาน

จุดอ่อน

มุมมองการแข่งขันกีฬาผจญภัยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีมุมมองในเรื่องของการเล่นการพนัน ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐในเรื่องการประชาสัมพันธ์ จังหวัดชลบุรียังขาดการตลาดท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย

โอกาส

การเป็นเมืองกีฬา ทำให้เกิดการสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดตั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก EEC ทำให้เกิดการกระตุ้นทางเศรษฐกิจและมีประชากรเข้ามาอยู่ในพื้นที่เพิ่มขึ้น เศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวก็เติบโตเนื่องจากมีเมืองท่องเที่ยวหลายแห่งในจังหวัดชลบุรี เช่น บางแสน เมืองพัทยา ชายหาดบางเสร่ เป็นต้น

อุปสรรค

เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศและในประเทศไม่สามารถเดินทางเข้ามาในจังหวัดชลบุรีได้ การจำกัดพื้นที่การใช้งานของค่ายมวยสนามมวยและสถาบันฝึกสอนมวยเพื่อเป็นศิลปะการต่อสู้และออกกำลังกาย การปรับมาตรฐานระยะห่าง ทำให้ต้องใช้พื้นที่มากขึ้น การให้บริการได้จำนวนน้อยลงหรือต้องเพิ่มชั่วโมงการให้บริการต้นทุนสูงขึ้น

ความต้องการของนักท่องเที่ยว

มีความต้องการเห็นศิลปะมวยไทยในการแข่งขันจริงและมีมาตรฐาน การลดความแออัดของ

การเข้าชม การจองตั๋วในระบบออนไลน์ ความต้องการสถาบันสอนมวยไทยแบบครบวงจรทั้งหลักสูตร สถานที่พัก ตลอดจนการดูแลเรื่องของโภชนาการของนักท่องเที่ยวที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ศิลปะการป้องกันตัว มวยไทยหรือประสงค์จะเป็นนักมวยอาชีพและเป็นเลิศ นักท่องเที่ยวต้องการความหลากหลาย เช่น การไหว้ครู การเผยแพร่และให้ความรู้ในการถ่ายทอดศิลปะมวยไทยและควรผสมผสานกับการท่องเที่ยว อื่น ๆ เพื่อให้เกิดความบันเทิงร่วมกัน ปัญหาและอุปสรรคด้านต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบจากการที่นักท่องเที่ยวไม่สามารถมาใช้บริการได้ ผู้ประกอบการต้อง รับผิดชอบเรื่องของการใช้จ่ายด้านบุคลากร อุปกรณ์การดูแลเรื่องระบบความสะอาด

ปัญหาและอุปสรรคด้านต่าง ๆ

ด้านเศรษฐกิจสถานการณ์ปัจจุบันส่งผลให้ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบจากการที่นักท่องเที่ยว ไม่สามารถมาใช้บริการได้ ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบเรื่องของการใช้จ่ายด้านบุคลากร อุปกรณ์การดูแล เรื่องระบบความสะอาด ด้านที่พักนักท่องเที่ยว นักมวยและคณะนักมวยควรมีมาตรฐานและความปลอดภัย ด้านข้อมูลของค่ายมวย ควรมีการให้ข้อมูลอย่างละเอียดในเรื่องของครูมวย นักกีฬาที่พักอุปกรณ์สนับสนุน ที่ทันสมัยถูกต้องตามมาตรฐาน ในด้านการบริหาร การบริหารค่ายมวย ควรนำระบบการบริหารงานที่มี คุณภาพมาใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ สำหรับด้านการบริหารการเงินและ การลงทุน รัฐบาลควรเปิดโอกาสให้มีการลงทุนร่วมกันระหว่างชาวไทยและชาวต่างชาติ เพื่อให้เกิด สภาพคล่องในการทำธุรกิจมวยไทยหรือสามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินในการลงทุนเพื่อการท่องเที่ยว เชิงกีฬามวยไทย สำหรับด้านการตลาดนั้น ผู้ประกอบการยังขาดความเข้าใจในเรื่องของการทำตลาด การท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย

กิจกรรมมวยไทยที่สามารถดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงมวยไทย

กิจกรรมเยี่ยมชมค่ายมวยการฝึกซ้อมจริง การจัดการแข่งขันชกมวยไทย การจัดอบรม เชิงปฏิบัติการกีฬามวยไทยเพื่อการท่องเที่ยว โดยกำหนดระยะเวลาเป็นหลักสูตร 1 วัน หลักสูตร 1 สัปดาห์ และหลักสูตร 1 เดือน การแสดงโชว์แม่ไม้มวยไทยประกอบเสียงเพลง เช่น คีตะมวยไทย ซึ่งสามารถดึงดูด ความสนใจให้กับนักท่องเที่ยวได้ เพื่อรับชมความหลากหลายของศิลปะมวยไทยนอกเหนือจากการต่อสู้กัน บนเวที

รูปแบบการดำเนินการกิจกรรม เพื่อนำมาเป็นกิจกรรมตัวแทนในการสร้างมูลค่าเพิ่มของ ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย

กิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะมวยไทย โดยสถาบันสอนมวยไทย จากปัจจัยมวยไทยเป็นศิลปะ ของการต่อสู้มีความเป็นศาสตร์และศิลป์โดยใช้ส่วนของร่างกายเป็นอาวุธ การแสดงท่าทางถ่ายทอด ความแข็งแรง อารมณ์ที่ดุคั่นผสมผสานกับความอ่อนช้อยของท่วงท่ามวยไทยเป็นกีฬาต่อสู้ที่ใช้ระยะเวลา เพียงไม่นานในการแข่งขันขอทราบผลได้ทันที จึงได้รับความนิยมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในมุมมองธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นจำนวนมากต่อปี ในช่วงที่ ไม่มีเหตุการณ์โควิดมวยไทยเป็นกีฬาที่ชาวต่างชาติให้ความนิยมชมชอบการแข่งขันและส่งผลให้มาศึกษามวย ในประเทศไทย จากปรากฏการณ์ที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่ามีนักมวยไทยชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้นแล้วก็มี

การแข่งขันมวยไทยในเวทีมาตรฐานต่าง ๆ ของโลกมากขึ้น การจัดแข่งขันกีฬามวยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้เกิดรูปแบบของนักท่องเที่ยวกับบริษัททัวร์ที่มีความสนใจจะชมการแข่งขันมวยไทย และเข้ามาซื้อคอร์สเรียนมวยในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นในหัวเมืองต่าง ๆ เช่น พัทยา เมืองชลบุรี และ ศรีราชา เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ทำให้เกิดสนามมวยที่มีชื่อเสียงและมีสถาบันฝึกสอนมวยไทย Academy เพิ่มจำนวนขึ้นในเขตพื้นที่ศรีราชาและพัทยา ส่งผลให้เกิดนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจมาเรียนฝึกตามจุดมุ่งหมายต่าง ๆ และการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจทางด้านนี้มีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้น จุดเด่น ก็คือ ตัวผู้ฝึกสอนเองที่เป็นอดีตนักมวยอาชีพ นักมวยทีมชาติ ดารา และปัจจุบันผ่านการอบรมมาเป็นผู้ฝึกสอน ประกอบกับการจัดรูปแบบของสถาบันใดที่ทันสมัยและมีอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานตอบสนองต่อผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

วิเคราะห์โครงสร้างทางธุรกิจ Business Model Canvas ของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยในกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะมวยไทย โดยสถาบันสอนมวยไทย

กลุ่มลูกค้า (Customer Segments: CS)

การค้นหากลุ่มของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยที่เป็นเป้าหมายหลักของการสร้างมูลค่าเพิ่มในกิจกรรมเช่นนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน ชาวญี่ปุ่น นักท่องเที่ยวชาวยุโรป กลยุทธ์การจัดการลูกค้าในเรื่องของกลยุทธ์แบบตลาดมวลชน กลยุทธ์ตลาดย่อย ตลาดที่หลากหลายโดยเฉพาะด้านใช้กิจกรรมการตลาดโดยเน้นไปที่ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายหลักของการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยเพื่อสุขภาพ กลุ่มผู้ชาย ผู้หญิง เด็กและเยาวชน

ช่องทางเข้าถึง (Channels: CH)

ช่องทางที่เข้าถึงโดยตรงได้แก่สถาบันสอนมวยไทย ยิมมวยไทย ค่ายมวยไทย ช่องทางที่เข้าถึงทางอ้อมได้แก่ช่องทางผ่านธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อชมกีฬาอื่น ๆ ช่องทางสารสนเทศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships: CR)

การสร้างความสัมพันธ์และการทำความรู้จักกับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย เพื่อสุขภาพก่อนที่จะเดินทางมาใช้บริการสถาบันสอนมวยไทย การคัดเลือกและฝึกอบรมบุคลากรที่จะมาเป็นผู้ฝึกสอนบุคลากรที่มารับรองดูแลนักท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยให้บริการด้วยหัวใจสยามเมืองยิ้ม การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลนักท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย

กระแสรายได้ (Revenue Streams: RS)

รายได้การดำเนินการจากการเดินทางท่องเที่ยวโดยตรง เพื่อมาเรียนรู้ศิลปะการป้องกันตัวด้วยมวยไทยจากสถาบันสอนมวยไทย รายได้ต่อเนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวซ้ำหรือมาฝึกสอนตามโปรแกรมที่อบรมในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ทรัพยากรหลัก (Key Resources: KR)

ทรัพยากรทางกายภาพได้แก่อุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในสถาบันสอนมวยไทย ทรัพยากรทางปัญญาจะเกิดภูมิปัญญาความรู้ของผู้ฝึกสอนโดยครูมวยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน

สอนมวยไทยนั้น ๆ ทรัพยากรบุคคลเป็นหัวใจสำคัญของการบริการด้านการศึกษ ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ถูกต้อง ทรัพยากรทางการเงิน เงินทุนหมุนเวียน

กิจกรรมหลัก (Key Activities: KA)

กิจกรรมหลักพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเรียนรู้ศิลปะมวยไทย เช่น เรียนรู้เพื่อเป็นการป้องกันตัวเอง เรียนรู้เพื่อความสามารถในการแข่งขันที่เป็นเลิศ หรือการเรียนรู้มวยไทยเพื่อสุขภาพ ควรมีกิจกรรมเสริมที่เกี่ยวข้องกัน เช่น กิจกรรมเยี่ยมค่ายมวย กิจกรรมการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมของศิลปะมวยไทยความเป็นมาของสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์มวยไทย เวทีแข่งขันชกมวยต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงในจังหวัดชลบุรี เช่น MAX มวยไทย ค่ายมวยศิษย์ยอดธง เป็นต้น

พันธมิตรหลัก (Key Partners: KP)

พันธมิตรแนวตั้งได้แก่สถาบันสอนมวยไทยและโปรแกรมเตอร์จัดการแข่งขันมวยไทย โรงแรม หอพัก โฮมสเตย์ ร้านอาหารในบริเวณสถาบันสอนมวยไทย มีร้านอาหารท้องถิ่น พันธมิตรแนวราบ การสร้างพันธมิตรกับค่ายมวย ร้านอุปกรณ์กีฬา ร้านเสื้อผ้ากีฬา

โครงสร้างต้นทุน (Cost Structure: CS)

การศึกษาโครงสร้างต้นทุนของการตลาดท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยในเมืองกีฬาชลบุรีในสถาบันสอนมวยไทยแยกตามกิจกรรม กำหนดแนวทางการตลาดที่สามารถเพิ่มการประหยัดจากขนาดของสถาบันสอนมวยไทย ประหยัดจากขอบเขตของสถาบันสอนมวยไทย

คุณค่าที่นำเสนอ (Value Propositions: VP)

การให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่การสร้างความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสถาบันมวยไทย การลดต้นทุนการผลิตทางด้านราคา การพัฒนาการเข้าถึงการเพิ่มความสะดวกสบายระบบการป้องกันโรคติดต่อโควิด-19

แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยในกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะมวยไทย โดยสถาบันสอนมวยไทย

การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value)

การสร้างคุณค่าเน้นประโยชน์ที่เกิดขึ้นจริง การฝึกศิลปะมวยไทยสามารถนำมาใช้ในการป้องกันตัวจากเหตุการณ์เฉพาะหน้าเบื้องต้นได้จริงและส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายที่ดี อีกทั้งยังเป็นศิลปะผสมผสานกับความหมายจากการไหว้ครูท่าต่าง ๆ เป็นการอบอุ่นร่างกายทุกส่วนของกล้ามเนื้อ

การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าทางอารมณ์ (Emotional Value)

การประยุกต์มวยไทยสามารถลดสภาวะความเครียด การได้ออกกำลังกายก่อให้เกิดความสนุกสนานและบันเทิง การประกอบกับเพลงหรือจังหวะต่าง ๆ

การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าทางสังคม (Social Value)

การสร้างเครือข่ายจากมวยไทย กลุ่มเพื่อนใหม่ในวงการมวยไทยได้ทั่วโลกเกิดความมั่นใจในตนเองเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ

การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าทางประสบการณ์ (Epistemic Value)

การสืบสานและอนุรักษ์มวยไทยตั้งแต่บรรพบุรุษเป็นตำนานของคนไทย โดยเฉพาะคนไทย ต้องเป็นมวยไทยชกมวยไทย ทั้งยังเป็นคุณค่าของคนทั่วโลกที่นิยมชมชอบกีฬามวยไทยนำมาซึ่งรายได้ให้กับครอบครัวหากศึกษามวยไทยจนสามารถเป็นอาชีพได้ ขณะเดียวกันก็เป็นศิลปะการป้องกันตัวซึ่งจะลดปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเบื้องต้น

รูปแบบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย : เมืองกีฬาจังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย: เมืองกีฬาจังหวัดชลบุรี โดยประยุกต์แนวทางการบริหารค่ายมวย และมาตรฐานและรูปแบบการบริหารจัดการสถาบันสอนมวยไทยมาผสมผสานและนำหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนมากร่างเป็นรูปแบบ

รูปแบบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย: เมืองกีฬาจังหวัดชลบุรี (กิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะมวยไทย โดยสถาบันสอนมวยไทย) โดยองค์ประกอบการบริหาร 11 ด้าน มาตรฐานของมวยไทย และหลักสูตรการสอน โดยเชื่อมโยงกับข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญที่เสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ใกล้เคียงสถาบันสอนมวยไทย อีกทั้งบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร ดำเนินกิจการภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี โดยรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Corporate Social Responsibility: CSR) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการรูปแบบไปใช้จริง

สรุปผลการวิจัย

แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยในกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะมวยไทย โดยสถาบันสอนมวยไทย สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ 1) การสร้างคุณค่าเน้นประโยชน์ที่เกิดขึ้นจริง การฝึกศิลปะมวยไทยสามารถนำมาใช้ในการป้องกันตัวจากเหตุการณ์เฉพาะหน้าเบื้องต้นได้จริงและส่งผลต่อสุขภาพร่างกายที่ดี การส่งเสริมการไหว้ครูซึ่งเป็นศิลปะผสมผสานกับความหมายจากท่าการไหว้ครู รวมถึงเป็นการอบอุ่นร่างกายทุกมัดกล้ามเนื้อ 2) การประยุกต์ใช้มวยไทย เพื่อลดสภาวะความเครียด การส่งเสริมให้ออกกำลังกายด้วยกีฬามวยไทยให้เกิดความสนุกสนานและบันเทิง การใช้มวยไทยประกอบกับเพลงหรือจังหวะต่าง ๆ 3) การสร้างเครือข่ายจากมวยไทยทั่วโลก การสร้างความมั่นใจในตนเองเพื่อเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ และ 4) การสืบสานและอนุรักษ์มวยไทย การส่งเสริมคนไทยต้องเป็นมวยไทยในชุมชน การสร้างอาชีพและโอกาสจากกีฬามวยไทยเพื่อการป้องกันตัวจากเหตุการณ์ร้ายเบื้องต้นและรูปแบบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย: เมืองกีฬาจังหวัดชลบุรี ในกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะมวยไทย โดยสถาบันสอนมวยไทย ประกอบด้วย การสร้างมูลค่าทางการตลาด 4 ประการ ได้แก่ องค์ประกอบของการบริหาร มาตรฐานและหลักสูตรการสอน การมีส่วนร่วมในชุมชน และการรับผิดชอบต่อสังคม

การอภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทย: เมืองกีฬาจังหวัดชลบุรี จะต้องคำนึงถึงมาตรฐานและหลักสูตรการสอน เป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่าให้กับสถาบันสอนมวยไทย มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ พื้นที่สำหรับฝึกซ้อมมวยต้องไปด้วยวัสดุที่มีความนุ่ม เช่น ยาง ฝ้ายอ่อน ฟองน้ำ หรือวัสดุอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ใช้สอยหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความสำคัญกับนักกีฬา ผู้ใช้บริการ และบุคลากร การวางแผนการใช้งานอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับคน และกับการใช้งานเพื่อให้เกิดความราบรื่น และปลอดภัย และเพื่อให้มั่นใจว่าค่ายมวยสามารถสร้างรายได้ สร้างความพึงพอใจให้ผู้ใช้งาน โดยต้องคำนึงถึงความสะดวกต่อการบำรุงรักษาในอนาคต โดยผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ว่า “ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต้องมีมาตรฐานเพื่อยกระดับมวยไทย ให้เป็นที่ยอมรับและการฆ่าเชื้อโรค ต้องสะอาดทำให้เกิดความปลอดภัยของผู้มาใช้บริการ และทีมงานที่ทำหน้าที่ดูแลการฝึกสอน” K02 ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัย John (1954) และ นาकिन คำศรี และคณะ (2564) ที่พบว่า มาตรฐานด้านวัสดุอุปกรณ์มีขนาดและคุณภาพตามมาตรฐานสถานประกอบการ มีเวที คือ สถานที่ที่ประกอบขึ้นเพื่อใช้ในการแข่งขัน หรือฝึกซ้อมมวยไทยและออกกำลังกาย โดยต้องสร้างให้แข็งแรงปลอดภัย มาตรฐานด้านการให้บริการ มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายและสุขภาพ คัดกรองระดับทักษะมวยไทยของผู้เรียนก่อนการเรียน มีการจัดการชั้นเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้ฝึกตามหลักสูตรการเรียนมวยไทยของสถาบัน มาตรฐานด้านบุคลากรการบริการและการสอน คุณสมบัตินักเรียนต้องผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรมวยไทย หรือผู้ฝึกสอนมวยไทยจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศไทย หลักสูตรสามารถตอบสนองกับผู้เรียนได้ มวยไทยขั้นพื้นฐาน (เพื่อการออกกำลังกาย และป้องกันตัว) มีการออกแบบประกอบไปด้วย 4 ชั้น ดังนี้ มวยไทยขั้นพื้นฐาน (เพื่อการออกกำลังกายและป้องกันตัว) มวยไทยขั้นต้น (เพื่อการออกกำลังกายและป้องกันตัว) มวยไทยขั้นสูง เพื่อการแข่งขันและมวยไทยเพื่อการอาชีพ

ด้านการจัดการสถาบันสอนมวยไทย มีองค์ประกอบ 11 ด้าน ได้แก่ การจัดการด้านการเงิน ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านความปลอดภัยและมาตรการฉุกเฉิน ด้านการตลาด ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านนวัตกรรมและความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกีฬา ด้านการบริหารทรัพยากรองค์กร ด้านผู้นำ และการบริหารจัดการ ด้านกฎหมายทางการกีฬา โดยผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ว่า “ในการทำธุรกิจมวยไทยจะต้องมีองค์ประกอบให้ครบทุกด้านในการบริหารจัดการเหมือนกับธุรกิจอื่น ๆ มีความเป็นศาสตร์และศิลป์ โดยต้องคำนึงถึงลูกค้าที่มาใช้บริการ” K05 ซึ่งสอดคล้องกับ ธัญลักษณ์ หงษ์โต (2564), Chelladurai (1994) และ สุพานี สฤกษ์วานิช, (2552) พบว่า หลักการจัดการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างมากในการบริหารค่ายมวยไทยและเป็นกลไกหลักของการใช้การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรทั้งหมด และการจัดการช่วยลดจุดอ่อนลดต้นทุนค่าใช้จ่าย สร้างผลผลิตในองค์กรเพิ่มมากขึ้นและลดปัญหาอุปสรรค

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีส่วนสำคัญเป็นการประชาสัมพันธ์พร้อมกับการสืบสานวัฒนธรรมมวยไทยให้คงอยู่ และเกิดความเป็นมิตรกับชุมชนในการทำ

ธุรกิจสถาบันสอนมวยไทย การให้ความรู้ในการเป็นเมืองกีฬาควบคู่กับชุมชน โดยผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ว่า “มวยไทยยังคงมีความเป็นศิลปะและวัฒนธรรมที่อยู่คู่กับคนไทยมานาน แม้จะปรับเปลี่ยนมาเป็นรูปแบบธุรกิจก็ควรที่จะให้คนในพื้นที่ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นการสนับสนุนทั้งทางตรงทางอ้อมของมวยไทย” K08 สอดคล้องกับ ไพโรจน์ สว่างไพโร และคณะ (2565) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเสนอแนะทางและการตัดสินใจ โดยการทำประชาพิจารณ์ เสนอแนะ รับฟังความคิดเห็น โดยใช้ตัวแทนจากผู้มีความรู้ความสามารถ เข้าร่วมประชุมวางแผนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมกีฬาสถาบันสอนมวยไทยในพื้นที่นั้น

ข้อเสนอแนะ

สมรรถนะด้านการสื่อสาร จากข้อคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์สรุปได้ว่า สมรรถนะด้านการสื่อสารมีความสำคัญต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะคิด และความคิดเห็นระหว่างกันทั้งในหน่วยงาน และในชีวิตประจำวันผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะอยู่ในส่วนใดของโลกก็สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ในเวลาอันรวดเร็ว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของรฐนันท์ หนองใหญ่ (2558) ที่พบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในองค์กรทุกรูปแบบ คือ การสื่อสารแบบบนลงล่าง การสื่อสารแบบล่างขึ้นบน การสื่อสารแบบแนวนอน และการสื่อสารแบบแนวไขว้จะช่วยลดขั้นตอน การทำงาน และทำให้การสื่อสารรวดเร็วขึ้น โดยผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ว่า “นักเทคโนโลยีการศึกษาจะต้องสื่อสารได้อย่างกระชับ ชัดเจน โดยนำสื่อใหม่ต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ รวมถึงการวิเคราะห์ เพื่อผลิตสื่อให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย” (PC6) ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pejaska-Laajola, Reponen, Virnes, and Leinonen (2017) ที่พบว่า การสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีเสมือนจริงผ่านระบบมือถือ โดยเฉพาะการใช้วิดีโอจะช่วยให้พนักงานสามารถมองเห็นกันและสามารถปฏิบัติงานร่วมกันทางไกลได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลงานวิจัยไปใช้ควรคำนึงถึงบริบทของพื้นที่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยในกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปมวยไทย โดยสถาบันสอนมวยไทย ไปประกอบการพิจารณาได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในประเด็นระบบห่วงโซ่อุปทานของรูปแบบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยในเขตเมืองกีฬาจังหวัดอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษามาตรฐานสถาบันสอนมวยไทยในสถานการณ์โควิด-19 เพื่อหามาตรฐานที่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามวยไทยสร้างสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กัมปนาท ชูสุวรรณ. (2559). วิเคราะห์มวยไทย คลุกวงในกูรู. สืบค้นจาก <https://th.facebook.com/muaysiamnews>

- ธัญลักษณ์ หงษ์โต และ อีระวัฒน์ จันทิก. (2564). อนาคตการบริหารค่ายมวยไทย. *วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ*, 47(2), 20-37.
- นาคิน คำศรี, นภพร ทศนัยนา, ประวิทย์ ทองไชย และ ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล. (2564). มาตรฐานและรูปแบบการบริหารจัดการสถาบันสอนมวยไทย. *วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ*, 47(2). 361-375
- ไพโรจน์ สว่างไพโร, นภพร ทศนัยนา, ประวิทย์ ทองไชย และ สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ. (2565). การจัดการกีฬาแบบมีส่วนร่วมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้หลักประชาธิปไตย. *วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ*, 48(1), 185-195.
- สุพานี สฤกษ์วานิช. (2552). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Chelladurai, P. (1994). Sport Management. Defining the Field. *European Journal for Sport Management*, (1), 7-21.
- Faherty, V. (2010). *Wordcraft: Applied Qualitative Data Analysis (QDA): Tools for Public and Voluntary Social Services*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Macmillan, T. T. (1971, May 3-5). *The Delphi Technique*. Paper Presented at the annual meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development, Monterey, California.
- Millet. J. D. (1954). *Management in the Public Service*. New York : McGraw Hill Book Company.
- Stemler, S. (2001). An overview of content analysis. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 7(17). Available online: <http://PAREonline.net/getvn.asp?v=7&n=17>.